

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j.: ČŠIS-575/12-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola Kolín V., Mnichovická 62
Sídlo:	Mnichovická 62, 280 02 Kolín V.
IČO:	48663794
Identifikátor:	600045374
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	ředitelkou Mgr. Miroslavou Průšovou
Zřizovatel:	město Kolín, Karlovo nám. 78, 280 02 Kolín
Místo inspekční činnosti:	Mnichovická 62, 280 02 Kolín V.
Termín inspekční činnosti:	19. – 22. březen 2012

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů; zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále ŠVP); zjišťování a hodnocení naplnění ŠVP a jejich souladu s právními předpisy a příslušným rámcovým vzdělávacím programem (dále RVP) podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona. Inspekční činnost byla zaměřena na činnost základní školy a na ŠVP školní družiny. Hodnoceným obdobím byly poslední tři školní roky, vývoj a tendence se vztahují také k posledním inspekčním výstupům z roků 1999, 2001 a 2007 (v roce 2010 bylo provedeno hodnocení souladu ŠVP s RVP pro základní vzdělávání bez návštěvy školy).

Aktuální stav školy

Základní škola Kolín V., Mnichovická 62 (dále ZŠ nebo škola) je úplnou základní školou se všemi ročníky (1. – 9.) v patnácti třídách. Školní družina má čtyři oddělení se 120 zapsanými žáky prvního stupně. Škola splňuje formální podmínky (soulad údajů se skutečností ve zřizovací listině, způsob jmenování ředitelky školy a její odborná kvalifikace včetně předepsaných předpokladů pro výkon funkce, dodržení stanovených kapacit...). Ředitelka školy byla jmenována na základě výsledku konkurzního řízení dne 19. dubna 1994.

Počet žáků v ZŠ se ve sledovaném tříletém období příliš neměnil (průměrně 345 žáků). Měnila se struktura ve smyslu podílu žáků prvního a druhého stupně ve prospěch mladších žáků. Všichni žáci ZŠ jsou vzděláváni ve vzdělávacím oboru Základní škola. Škola prošla řadou změn, včetně úprav ŠVP, podstatnou změnou bylo zavedení výuky anglického jazyka již od prvního ročníku. Původně realizované zaměření školy na rozšířenou výuku tělesné výchovy bylo přechodem na výuku dle vlastního ŠVP zachováno. Orientace na informační a komunikační technologie (dále ICT) a sport (rozvoj tělesné zdatnosti) jsou hlavním zaměřením ŠVP.

Škola vzdělává zejména žáky z města, ale i z několika obcí. Dvacet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - vývojovými poruchami učení (dále SVP) bylo v tomto školním roce integrováno prostřednictvím individuálních vzdělávacích plánů (dále IVP). Průměrně bylo ve sledovaném období vzděláváno 10 cizinců. Škola konkrétně nevykazuje a neeviduje žáky se zhoršenými sociokulturními podmínkami, přesto se jejich vzdělávání věnuje. V materiální oblasti došlo k výrazným zlepšením – úpravy šaten žáků, rekonstrukce prostor jednoho oddělení školní družiny a zejména modernizace vybavení ICT.

Vedení školy přijalo až na dále uvedené výjimky na základě hodnocení předchozích inspekčních výstupů ČŠI účinná opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola o své nabídce a vzdělávání úspěšně informuje veřejnost různými prostředky. V přístupných prostorách jsou zveřejněny všechny povinné informace (ŠVP, školní řád, výroční zprávy aj.). Informačně bohaté jsou www stránky, přínosnou aktivitou je zde tzv. „úkolníček“, v době inspekce probíhal pilotní provoz elektronické žákovské knížky. S aktivním podílem žáků byly příspěvky do regionálního tisku i měsíčně vydávaný žákovský časopis. Dobrá byla spolupráce se zřizovatelem a školskou radou. Přijímání žáků probíhalo podle platných školských předpisů, dle sdělení školy nebyl odmítnut žádný uchazeč o vzdělávání v této škole. Účinné byly pořádané aktivity pro předškoláky a jejich rodiče. To se projevilo v narůstajících počtech žáků v prvních třídách. Vedení školy zapracovalo pravidla formalizované i neformální integrace všech skupin žáků (žáky se SVP ve všech kategoriích – zdravotně postižení i oslabení, sociálně znevýhodnění, cizinci, talentovaní a další). Pět odborně připravených učitelek provádí pravidelné „dyslektické nácviky“, které mají rovněž charakter preventivních opatření v práci s žáky s ohroženým prospěchem. Pozitivem je skutečnost, že jen menší počet žáků se SVP byl prospěchově neúspěšný (6 z 20). Méně efektivní a úspěšná byla práce s žáky s ohroženým prospěchem. Třetina žáků druhého stupně školy byla neúspěšných (klasifikace dostatečnou či nedostatečnou). Dle sdělení školy se jedná zejména o žáky obtížně motivovatelné a s malou podporou rodiny. Žákům nabízené podpůrné aktivity (stanovené hodiny učitelů určené zejména pro doučování, zájmové útvary se stejným účelem aj.) byly málo využívány a v důsledku toho tyto postupy nepřinášely žádoucí zlepšení jednotlivých žáků

a tříd či skupin (např. ve třídě VIII. B byla v pololetí aktuálního školního roku více než polovina žáků s ohroženým prospěchem – klasifikace dostatečnou či nedostatečnou). Individualizace výuky dosud nebyla posílena zavedením funkce asistenta pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním. Na dobré úrovni byl ve škole systém poradenství. Pro případnou integraci žáků s tělesným postižením nemá škola bezbariérové úpravy. Pro zařazování žáků do tříd a skupin stanovuje ŠVP pravidla. Škola má účinný vnější informační systém, vytváří rovné podmínky ke vzdělávání, rizikem je účinnost práce s žáky s ohroženým prospěchem.

Pro rozvoj sociální gramotnosti a osobnostní rozvoj žáků jsou významné pořádané aktivity, např. činnost školního parlamentu, četné sportovní, projektové, kulturní a jiné akce. Ve škole výrazně převažovala cíleně nastavená pozitivní pracovní atmosféra. Účinný byl minimální preventivní program. Pro kultivaci žádoucích osobnostních vlastností škola zavedla výuku předmětu Etika v šestém ročníku a dále jako volitelný předmět ve vyšších ročnících. Dle sdělení školy i ze sledovaného průběhu a výsledků vzdělávání bylo zavedení předmětu úspěšné, má vazby i na projektové aktivity a získávání grantového financování.

ŠVP pro zájmové vzdělávání (školní družina) obsahem i formou odpovídal zákonnému vymezení. Zpracovaný aktuální ŠVP pro základní vzdělávání byl postupně aktualizován podle dosavadního průběhu vzdělávání a podle požadavků zákonných zástupců. Obsah i forma ŠVP jsou v souladu s RVP, přesto jsou žádoucí některé úpravy související se změnami školských předpisů (zrušena povinnost zpracovávat předepsané vlastní hodnocení školy aj.), doplnění výčtu využitých tematických okruhů vzdělávací oblasti člověk a svět práce, vyjasnění pravidel hodnocení ve vztahu k udělovaným pochvalám, zařazení průřezových témat a zapracování provedených změn na všechna příslušná místa ŠVP. Zaměření školy – sport a informatika se odráží v přidělení disponibilních hodin učebního plánu i v dalších souvislostech (materiální podmínky, zájmová činnost apod.). Implementace a splnění cílů ŠVP většinou odpovídá délce doby zavádění.

Škola sledovala výsledky vzdělávání běžnými formami (např. na jednání pedagogické rady a metodických orgánů, hodnocením ve výročních zprávách v každém školním roce, zpracováním vlastního hodnocení školy, zadáváním tzv. srovnávacích prověrek a další). Zavedeny byly i inovativní postupy – žákovská portfolia, absolventské práce aj. Pro objektivizaci hodnocení byly méně využívány vnější nástroje – testy na vyšší než školní úrovni (ve sledovaném období pouze testy v devátém ročníku a pilotní provoz programu *Eskalátor* a *Cesta ke kvalitě*). Nebyly v této oblasti využity možnosti spolupráce s partnerskými školami apod. Podobné zjištění konstatovala již inspekce v roce 2001. Výsledky vzdělávání žáků uváděné ve výročních zprávách měly jen minimální vazbu na cíle stanovené ve ŠVP (požadavek § 7 odst. 1 písm. e vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti...). V úrovni systémových opatření školy (analytická činnost metodických orgánů a efektivita přijímaných opatření) zjistila ČŠI i formální a neúčinné postupy. Například po zpracování čtvrtletní prověrky z předmětu Matematika, kdy průměrná známka třídy byla téměř 4,4, následovalo zdůvodnění a přijatá opatření zcela neadekvátní tomuto krizovému výsledku. V souvislosti se stavem, kdy předmět Matematika byl na druhém stupni pro žáky z hlediska úspěšnosti nejproblematičtějším předmětem, byly výsledky a postup školy rizikem.

Kvalita výuky se ve sledovaných oblastech (složkách funkční gramotnosti, stupních školy, předmětech i jednotlivých vyučujících) velmi lišila. Vykazovala převahu pozitiv – zřetelná byla modernizace metod a forem výuky, až na výjimky systémové kooperativní prvky, využití ICT žáky i pedagogy, cílené ovlivňování sociálních dovedností, převažující pozitivní přístupy včetně hodnocení, většinou dodržovány didaktické a psychohygienické zásady aj. Méně četně a efektivně byla uplatňována žádoucí diferenciací (velké rozdíly ve vzdělávacích potřebách i schopnostech žáků). Jen zhruba v polovině sledovaných

vyučovacích jednotek se podařilo v průběhu či strukturovaném závěru utvrdit učivo, aktivně zhodnotit práci.

Průběh vzdělávání v jazykové oblasti a čtenářská gramotnost: tyto hodnocené jevy měly dobré podmínky – odpovídající personální zabezpečení, posílení učebního plánu disponibilními hodinami, organizace tzv. půlených hodin v početných třídách, vybavená knihovna, zájmová činnost a další. V hospitovaných hodinách výuky jazyků se učitelé zaměřili na procvičování gramatiky, upevňování slovní zásoby, četbu textu – u cizích jazyků jeho překlad, znalosti reálií. Zejména kladli důraz na pochopení mluveného projevu, při výuce byli důslední a dostatečně nároční. Nácvik správné výslovnosti v cizích jazycích však probíhal jen zřídka. Velké rozdíly byly ve znalostech a dovednostech jednotlivých žáků (souvinnost s jejich přístupy – od nadšení po rezignaci). Celkový čas mluvených projevů žáků byl obvykle příliš nízký. Na „obecně nízkou“ čtenářskou gramotnost poukazovali učitelé přírodovědných oborů, nicméně ji tito systematicky nerozvíjeli (prací s textem, úrovní mluveného i psaného jazyka). Průběh vzdělávání, čtenářská a komunikační gramotnost dosahovala požadované úrovně.

Kvalita vzdělávání v přírodovědných předmětech a samotná úroveň přírodovědné a matematické gramotnosti v ZŠ byly průměrné. Výuka na prvním stupni byla kvalitnější (aktivnější metody vzdělávání, uplatňována průřezová témata a mezipředmětové vztahy, jednoznačněji stanovená a uplatňovaná pravidla práce, uplatňování didaktických zásad). V předmětu Matematika na druhém stupni byla rizika jak ve sledovaném průběhu, tak ve výsledcích žáků (nízká úroveň pracovních návyků, vedení sešitů, nároků na přesnost a soustavnost, problémy s matematickou – geometrickou symbolikou, častá práce bez ověření porozumění, nezavedeny systematické postupy v upevňování numerického počítání, převodů jednotek, počítání z paměti a další). Vyskytly se i problémy v pečlivosti přípravy výuky. V dalších přírodovědných předmětech učitelé velmi často a efektivně využívali mezipředmětové vztahy. Atmosféra práce byla většinou příznivá.

Úroveň průběhu i výsledků v oblastech priorit ŠVP (sport a informatika) byla na velmi dobré úrovni. V těchto oblastech škola nejzřetelněji naplňovala cíle stanovené ve ŠVP. Ve sledované výuce byla zřetelná vysoká odbornost vyučujících spojená s efektivními aktivními metodickými postupy. Vhodně volené formy a metody motivovaly žáky, individualizované postupy dávaly předpoklady pro úspěšnost všech žáků.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Koncepce rozvoje školy na období 2010 – 2014 navazuje na předcházející činnost školy, nemění – rozvíjí její charakteristiky. Je v souladu s rozvojovými materiály státu i kraje, vhodně doplňuje zaměření dalších škol města. Koncepčním záměrům odpovídala organizační struktura řízení školy a další plánovací aktivity. Omezujícím faktorem je dlouhodobě vztah kapacity školy, počtu žáků a prostorových podmínek. Nejzřetelněji se to projevuje v počtu a kvalitě odborných pracoven (chybí např. školní dílna). Již inspekční zpráva z roku 2001 konstatovala trvající prostorové problémy práce školní družiny (tři ze čtyř oddělení musí využívat kmenové třídy). V dalších faktorech se dařilo koncepční záměry naplňovat. Implementace a splnění cílů ŠVP odpovídá délce doby zavádění.

Organizace činnosti školy se řídila vnitřními předpisy a stanovenými postupy (systém porad, metodická a kontrolní činnost apod.). Vzdělávání v ZŠ až na méně významné výjimky (skladba rozvrhu hodin, umístění dělené výuky apod.) odpovídalo školské legislativě i psychohygienickým zásadám. Pozitivní přínos měly projektové prvky

a inovativní postupy a nástroje (účinný vnitřní informační systém, využívání ICT aj.). Velmi vstřícným postupem jsou organizovány zájmové útvary (jednotná platba s možností účasti v kterémkoli kroužku v průběhu roku). Škála kroužků byla široká, nabídka nebyla v některých případech využívána. V důsledku uvedených prostorových podmínek byl obsah vzdělávací oblasti člověk a svět práce na druhém stupni redukován na tematické okruhy, pro které má škola podmínky (*provoz a údržba domácnosti, příprava pokrmů* a povinný okruh *Svět práce*). Se vzhledem ke skladbě a charakteru žáků to nebylo optimální řešení, chybí technické obory. Jen obtížně tak škola může naplnit cíl ze ŠVP – pěstovat „zájem o techniku – dokumentaci, znalosti technických materiálů, jejich výběr a využití...“. Částečně z objektivních důvodů tedy nebylo respektováno doporučení RVP zařazovat co největší počet tematických okruhů. Školní řád obsahoval všechny předepsané náležitosti, jeho složitá struktura dokládá způsob tvorby – složení z různých zdrojů. Podobným postupem byly vytvořeny i některé další vnitřní dokumenty (riziko věcných i formálních chyb - důsledkem je vícenásobné uvádění informací a pravidel na různých místech, uvedení informací neodpovídajících přesně podmínkám školy). Na tento postup poukazovala již inspekční zpráva z roku 2001. Je v možnostech školy procesy a pravidla zjednodušit a zefektivnit, odstranit z nich formálnost. Učitelé byla dodržována vnitřní pravidla hodnocení. Jako kontraproduktivní hodnotí ČŠI hromadění pouze záporné klasifikace u některých žáků a předmětů v daném období. Rozdělení učebních úvazků bylo optimálním řešením situace s odbornostmi jednotlivých pedagogů. Ve škole je žákům i pedagogům různými formami umožněn přístup k ICT (počítače ve třídách, tzv. počítačová hnízda, internetové kluby, vybavení učitelů notebooky, vnitřní síť aj.). Kontrola vedení školy je plánovitá, zahrnuje všechny oblasti činnosti školy, menší (administrativní) nedostatky zjistila ČŠI ve vedené povinné dokumentaci, podobné zjištění jako v roce 2001 (např. označování tříd). Sledované vzdělávání probíhalo za dodržení bezpečnosti žáků. Řídící postupy odpovídaly charakteru školy. Organizace vzdělávání měla požadovanou úroveň.

Ve škole pracoval celkem stabilizovaný pedagogický sbor. Podpora dalšího vzdělávání ze strany vedení školy byla cílená, plánovaná a účinná. Škola organizovala i vzdělávání v oblastech projektového vyučování, kritického myšlení. Ustanovení funkcionáři (výchovná poradkyně, garant preventivních činností a další) měli předepsanou kvalifikaci. Dílčí a postupně řešené nedostatky v odborné kvalifikaci několika učitelů neměly vliv na průběh a kvalitu sledovaného vzdělávání. Aktuální složení pedagogického sboru umožňovala bezproblémové plnění cílů stanovených ŠVP.

Materiální podmínky pro činnost školy dosahovaly požadované úrovně. Až na uvedené prostorové omezení zaznamenala škola v hodnoceném období výrazný kvalitativní rozvoj (počty a kvalita počítačové techniky a prostředků ICT celkem ve srovnání s rokem 2007, estetičnost prostor aj.). Na velmi dobré úrovni byla údržba a čistota prostor.

Využívání prostředků státního rozpočtu přidělených na přímé výdaje na vzdělávání, na rozvojové programy MŠMT (celkem bylo ve sledovaném období realizováno 11 rozvojových programů) a na provoz školy bylo v souladu s účelem poskytnutí i s vlastními záměry školy. V roce 2011 škola zahájila realizaci projektu *EU Peníze školám*. Zřizovatel kromě dotace na provozní náklady poskytuje škole další příspěvky formou účelových dotací. Škola byla aktivní a úspěšná v získávání dalších zdrojů prostřednictvím většího množství projektů a grantů, finanční prostředky získala i úspěšnou účastí v soutěžích a nadačních aktivitách. Tyto prostředky napomohly ke zlepšení materiálních podmínek (videokamera, počítačová sestava). Sledované finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu škola použila hospodárně v souladu s účelem jejich poskytnutí, umožňovaly realizaci všech ŠVP.

Závěry, celkové hodnocení školy

- Škola splňuje formální podmínky pro výkon veřejné služby,
- během inspekce škola vytvářela bezpečné podmínky pro vzdělávání žáků,
- na velmi dobré úrovni byla poradenská činnost školy a na průměrné podmínky pro práci s žáky se SVP,
- cíle užívaných ŠVP odpovídaly cílům stanoveným školským zákonem i dlouhodobým záměrům státu a kraje v oblasti vzdělávání, velmi vhodně je doplňovala pozitivní filozofie školy,
- ŠVP pro základní vzdělávání byl v souladu s příslušnými RVP a zaměřením vhodně odpovídal vnitřním podmínkám školy i požadavku regionu, stupeň naplnění ŠVP odpovídal délce jejich naplňování, ŠVP školní družiny odpovídal zákonnému vymezení,
- na požadované úrovni byly výsledky i průběh vzdělávání v osobnostně sociálním rozvoji žáků, rozdílná byla úroveň v jednotlivých složkách funkční gramotnosti – pozitiva v oblastech zaměření ŠVP na sport a informatiku, požadovaný stav v jazykové a komunikační gramotnosti, rizika v matematické gramotnosti,
- vzhledem ke složení žáků byla problémem motivace zhruba poloviny žáků pro systematickou vzdělávací práci,
- formy a metody výuky zaznamenávají pozitivní tendence (modernizace kurikula, projektové aktivity), významný je etický kontext vzdělávání,
- v efektivitě práce (vnitřní dokumentaci, organizaci, kontrolní činnosti) byla převaha pozitiv (většinou snadno odstranitelné nedostatky), řízení celkově dosahuje požadované úrovně, výsledky odpovídaly reálnému koncepčnímu záměru, příležitostí ke zkvalitnění je zjednodušení a zvýšení účinnosti vnitřních předpisů a postupů,
- opatření po hodnocení ČŠI byla přijímána, některá zjištění ČŠI o formálních postupech byla obdobná jako v roce 2001,
- objektivizované výsledky činnosti školy a vzdělávání dosahují ve školou stanovených cílech dobrou úroveň, dokládají hospodárnost,
- účelnost využívání podmínek byla dobrá, úspěšnost školy v získávání dalších finančních prostředků byla vysoká,
- v rozvoji školy zjistila ČŠI uplatnění principu trvale udržitelného rozvoje uskutečňovaného v materiální oblasti a v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků,
- stávající podmínky umožňují realizovat oba ŠVP, omezením jsou prostorové podmínky (nikoli kvalitou, ale množstvím),
- oblast žádoucího dalšího zaměření jsou: nastavení a plnění pravidel pro zlepšení výsledků vzdělávání v rizikové oblasti – práci se žáky s ohroženým prospěchem, zvážit zřízení činnosti asistenta pedagoga se zaměřením na práci s těmito žáky.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete poštou na adresu Česká školní inspekce, Karlovo nám. č. 44, 280 00 Kolín, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu (csi.s@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jichž se týká a v České školní inspekci, Středočeském inspektorátu, Arabská 683, Praha 6.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Karel Kumstýř, školní inspektor

Kumstýř v. r.

Bc. Marcela Jüstelová, kontrolní pracovnice

Jüstelová v. r.

Ing. Jan Kejklíček, školní inspektor

Kejklíček v. r.

Mgr. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka

Zemánková v. r.

V Kolíně dne 2. dubna 2012

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Miroslava Průšová

Průšová v. r.

V Kolíně dne 11. dubna 2012

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.